

Návrh nastavení a jednotlivé kroky k dosažení vyšší prestiže rozhodčích

Úvod

Pro zjednodušení je možné říci, že rozvoj výkonů rozhodčího na hřišti má tři základní etapy:

1. etapa = rozhodčí nepíská NIC

Jde o začínajícího rozhodčího, který nemá žádné zkušenosti, a tak se potřebuje nad každou situací na hřišti zamyslet. Rozhoduje tedy ROZUMEM. Přemýšlení o situaci ovšem zabere čas. Takže ve chvíli, kdy rozhodčí na základě rozumu dospěje k rozhodnutí o situaci č. 1, se na hřišti už v reálném čase odehrálo několik dalších situací, které by měl rozhodnout. Výsledkem je, že rozhodčí není fakticky schopen nic rozhodnout.

2. etapa = rozhodčí píská VŠECHNO

Rozhodčí nabral základní zkušenosti a je schopen se rozhodovat CITEM. Navíc zjistil, že písknutí mu dává moc. Neumí ovšem zatím s touto mocí pracovat a chce tedy na hřišti vše vyřešit, rozhodnout, nařídít či potrestat. Výsledkem je, že píská vše a hra ztrácí na plynulosti a atraktivitě. Často dochází i k tomu, že rozhodčí vyloženě přestupky ve hře hledá, aby je mohl potrestat. Veškeré dění ve hře je z pohledu rozhodčího v této etapě posuzováno s ohledem na pravidla.

3. etapa = rozhodčí píská DOBRĚ

Rozhodčí pochopil, o co v jeho roli jde. Tedy primárně o řešení sporných situací, které si hráči nejsou schopni rozhodnout a vyřešit sami. Rozhodčí rozumí hře a rolím ostatních aktérů. Nepodléhá snadno emocím a je schopen utkání vnímat s nadhledem. Jeho výkony a rozhodnutí jsou konzistentní jak v utkání, tak i dlouhodobém časovém horizontu. Dokáže uznat vlastní chybu. Svá rozhodnutí podřizuje potřebám hry a snahou o řízení emocí ostatních aktérů utkání.

Těmito základními etapami projde každý rozhodčí. Někdo rychleji, někdo pomaleji. Obecně a opět značně zjednodušeně je možné říci, že rozhodčí, který se pískání věnuje (tzn., odpíská minimálně 30 utkání za sezónu), se do 3. etapy dostane nejdříve za tři roky, pokud měl předchozí zkušenost s hrou na vyšší úrovni. Pokud tuto zkušenost neměl, pak nejdříve za 5 let. Vzhledem k tomu, že primárně jde o získávání zkušeností, nejde tento postupný vývoj ničím urychlit či přeskočit.

Samozřejmě se jedná o individuální postup a může se stát, že v některých případech bude vývoj jak rychlejší, tak i pomalejší. Někteří rozhodčí se do 3. etapy ani při sebe větší snaze nedostanou. Nemají prostě pro tuto roli talent. Stejně jako ne každý šikovný hráč kategorie elév bude hrát jednou na nejvyšší úrovni v mužské kategorii.

Problém, na který se snaží tento materiál poukázat je ovšem v něčem jiném. Problém je v tom, že valná většina rozhodčích ukončí svojí rozhodcovskou činnost před dovršením tří let působení v roli rozhodčího. Jinými slovy, než se rozhodčí naučí být rozhodčím, ukončí svoji činnost. Z dotazníků mezi končícími rozhodčími plyne, že hlavním důvodem k ukončení činnosti je negativní chování ostatních aktérů utkání (hráčů, trenérů a diváků) vůči jejich osobě.

Druhým obvyklým důvodem ukončení kariéry rozhodčího je změna rodinných poměrů. Tento důvod se často týká rozhodčích, kteří v roli rozhodčího působí delší dobu než tři roky a současně je tento důvod ve skupině zkušených rozhodčích hlavním důvodem.

Český florbal se v posledních letech na regionální úrovni daří oslovovat a mobilizovat dostatečný počet zájemců o činnost rozhodčího. Zásadní je, že už se nedaří dostat je na úroveň, kdy odvádí kvalitní výkony, k čemuž, jak už víme je třeba čas.

Na základní školení přichází v posledních sezónách slušný počet nováčků. Je tedy vidět, že práce na nábořech funguje a zejména mladí lidé mají zájem v roli rozhodčího působit. Nicméně se nedaří tyto lidi v systému rozhodčích udržet a velká část z nich velmi rychle přestává v roli rozhodčího působit. Pro příklad jsou uvedeni rozhodčí nováčci ze sezóny 2015/2016.

V sezóně 2015/2016 přišlo na základní školení 492 nových rozhodčích. Z těchto rozhodčích v sezóně 2016/2017 přišlo opět na školení pouze 261, v sezóně 2017/2018 už jen 144 a v sezóně 2018/2019 zbylo z původního počtu už jen 90 rozhodčích. Po první sezóně tak z nováčků skončilo cca 47 % rozhodčích a do 3 let zůstalo z původního počtu cca 18 % rozhodčích.

Zdánlivě by se mohlo zdát, že rozhodčích stále přibývá a že tedy bude docházet jak k lepšímu pokrytí soutěží, tak k celkovému zkvalitnění rozhodcovské obce. Zde je ovšem potřeba vzít v úvahu jednak přirozený úbytek rozhodčích, kteří ukončí dlouhodobou kariéru, dále pak rostoucí kvalitu florbalu a v neposlední řadě nárůst počtu utkání, kdy za období uvedené v příkladu končících nováčků rozhodčích, tedy mezi sezónami 2015/2016 a 2018/2019 došlo k téměř 18% nárůstu počtu utkání - $15/16 = 28.156$ utkání, resp. $18/19 = 33.180$ utkání.

KRD dospěla k závěru, že hlavním důvodem negativního vnímání rozhodčích v očích ostatních aktérů utkání především při utkáních mládeže (kde rozhodčí svoji kariéru startují) je pocit, že rozhodčí svými rozhodnutími

výrazně ovlivňuje možnost družstva zvítězit, a že tedy rozhodnutí rozhodčího mají přímý vliv na výsledek, který je pro fanoušky (rodiče) tím nejdůležitějším. KRĐ by ráda změnila toto myšlení, aby v očích veřejnosti nebyl kladen největší důraz v mládežnických utkáních na výsledek, ale na hru samotnou, čímž přestanou být rozhodnutí rozhodčího pro veřejnost jedním z nejdůležitějších faktorů utkání a budou tak moci s odstupem vnímat rozhodčího více jako člověka a partnera hráčů při utkání.

Primárním důvodem, proč se jakákoliv HRA hraje, by měla být pozitivní emoce, kterou vlastní hraní přináší. Jde tedy především o HRU samotnou, a nikoliv o VÝHRU. Všichni hráči chtějí hrát další HRU (utkání) bez ohledu na výsledek předchozího utkání, a to jak na tréninku, tak v soutěži.

Pokud se shodneme, že jde primárně o HRU, tak by všem aktérům utkání mělo jít primárně o to, aby tato HRA probíhala férově. Pokud všichni budou hrát férově, je rozhodčí na hřišti opravdu jen proto, aby rozhodl sporné situace. Vzhledem k tomu, že valné části účastníků utkání jde primárně o VÝHRU, je i přirozeně špatný výkon (z hlediska vývoje jeho kariéry) rozhodčího nováčka brán jako problém, protože „mí svým výkonem brání hrát mou hru, a tedy mi brání vyhrát“.

Navržené nastavení

S ohledem na výše uvedené, navrhuje KRĐ čtyři oblasti, v nichž uskutečněné kroky, by měly celé hnutí vést směrem ke zlepšení vnímání rozhodčích, jako přirozené součásti hry. Jde o tyto oblasti:

1. Zvýšení respektu vůči roli rozhodčího v nejvyšších soutěžích
2. Propojení vzdělávání rozhodčích a trenérů s ohledem na vzájemné pochopení jejich role při utkání
3. Realizovat v celém Českém florbalu projekt zaměřený na diváky na mládežnických turnajích
4. Pozitivní medializace českých rozhodčích

Tyto oblasti jsou v další textu podrobněji popsány a závěrem jsou navrženy konkrétní kroky k realizaci.

1. Zvýšení respektu vůči roli rozhodčího v nejvyšších soutěžích

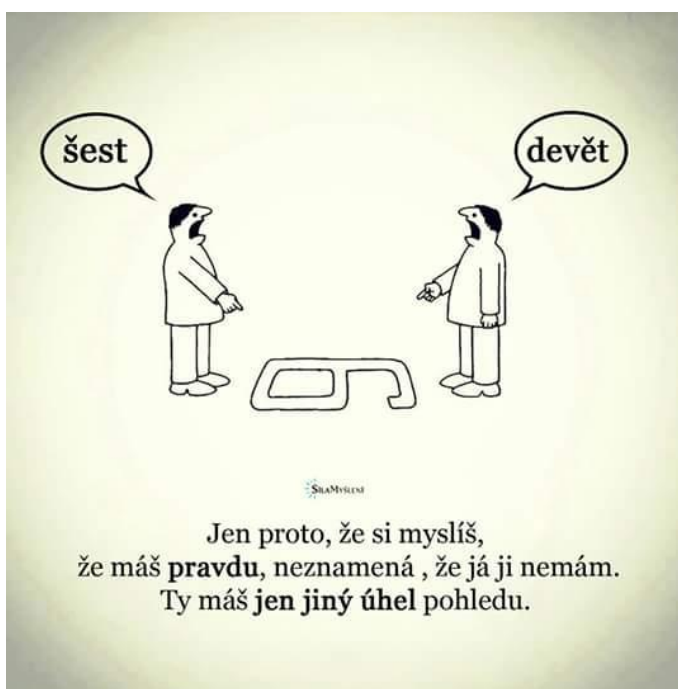
Aktéři nejvyšších soutěží, primárně trenéři, dále hráči a funkcionáři, by neměli svalovat vinu za neúspěch na rozhodčí. Měli by rozhodčího vnímat jako přirozenou součást hry. Dále by u aktérů utkání mělo dojít k pochopení rozdílu mezi chybou rozhodčího a možným posouzením a vyhodnocením situace na základě úhlu pohledu.

Příkladem rozdílu je ilustrační obrázek. Oba týmy (zastoupené jednou či druhou postavou) mají pravdu. Oba týmy očekávají rozhodnutí rozhodčího. Ovšem ať rozhodčí rozhodne tak či onak, vždy jeden tým bude mít oprávněný pocit, že rozhodčí rozhodl nesprávně.

Aktéři soutěže možným znevažováním role rozhodčího sami ubírají vážnosti své soutěže v očích nezávislého sledovatele a snižují tak kredit této soutěže.

Zjednodušeně řečeno, trenéři trénují, hráči hrají a rozhodčí pískají.

- Tématu role rozhodčího a vysvětlení této role včetně akcentace, proč není vhodné rozhodčí komentovat, bude součástí setkání s kapitány a trenéry Superligy.
- Mezi elitními trenéry bude nalezen ambasador, který bude na nelehkou roli rozhodčích poukazovat a bude nositelem vlajky, že je třeba během utkání roli rozhodčího prokazovat patřičný respekt.
- Elitní rozhodčí budou vedeni k otevřené komunikaci především s trenéry a kapitány týmu.

2. Propojení vzdělávání rozhodčích a trenérů s ohledem na vzájemné pochopení jejich role při utkání

Vzájemná komunikace trenéra s rozhodčím je velmi důležitou složkou pro atmosféru na turnajích mládeže. Pokud k sobě správnou komunikací najdou rozhodčí a trenéři cestu a jejich komunikace bude uvolněná, pak to bude mít

velmi pozitivní dopad na ostatní aktéry utkání, a to jak na samotné hráče, tak především na diváky (rodiče) v hledišti, protože oni sami vnímají trenéra, kterého znají, jako autoritu.

Aby mohla fungovat vhodná komunikace mezi rozhodčími a trenéry, tak je potřeba do jejich vzdělávání zařadit více prvků o roli toho druhého čili do vzdělávání rozhodčích zařadit informace o potřebách trenérů na jednotlivých úrovních utkání a obdobně do vzdělávání trenérů informace o potřebách rozhodčích.

Pokud rozhodčí a trenéři pochopí cíle a potřeby toho druhého, pak pro ně bude výrazně jednodušší vést běžnou „lidskou“ komunikaci během utkání. Budou se schopni na věcech jednoduše domluvit, což může přispět nejen k samotné hře dětí na hřišti, ale právě i k vytvoření a udržení pozitivní atmosféry na turnajích.

- V rámci tvorby Systému vzdělávání pro rozhodčí je potřeba zařadit do obsahu vzdělávacích seminářů pohled trenérů na jednotlivá témata.
- Vytvořit praktický seminář pro rozhodčí s hlavním tématem „Role a potřeby trenéra při utkání“. Najít pro vedení těchto seminářů školitele, kteří znají z praxe jak roli trenéra, tak roli rozhodčího.
- Do vzdělávání trenérů zanést v rámci školení všech licencí části zaměřené na komunikaci s rozhodčím.
- Vytvořit pro trenéry praktický seminář zaměřený na vyzkoušení si role rozhodčího při utkání. Praktická zkušenost, kdy si vzájemně pískají utkání, případně řídí utkání nějakého neligového turnaje apod.
- Zaměřit se při vzdělávání školitelů rozhodčích a trenérů právě i na jejich pochopení důležitosti vzájemných vztahů rozhodčích a trenérů, aby byly schopni reagovat na účastníky školení a seminářů i v případech, kdy tato témata nebudou hlavní náplní.

3. Realizovat v celém Českém florbalu projekt zaměřený na diváky na mládežnických turnajích

Další oblast se zaměřuje na přímou práci s diváky (rodiči) během turnajů mládeže. V regionu Praha a Střední Čechy byl realizován projekt „Hlavně nezlobte“, který byl dle názoru KRD velmi přínosný. Projekt byl zaměřen zejména na diváky mládežnických turnajů, aby jim bylo ze všech stran signalizováno, že jsou na utkání dětí, kde je hlavním a nejdůležitějším prvkem hra a zábava, nikoliv výsledek a rozhodčí na hřišti jsou lidé spolupracující s dětmi, nikoliv jejich nepřátelé.

Dle KRD by bylo ideální tento projekt rozšířit do všech regionů v republice a aktivně ho propagovat na webu a FB. Tímto způsobem by florbal mohl dát jasně najevo, že se chce odlišit a vytvářet na turnajích mládeže opravdu pozitivní prostředí.

- Vytvořit propagační materiály (bannery, letáky), které budou pravidelně na všech mládežnických turnajích připomínat divákům, že jsou na utkání dětí, že hlavními cíli je hra a zábava a že rozhodčí jsou lidé úplně stejně jako děti na hřišti.
- Na vybrané turnaje pravidelně posílat osoby, které budou mít na starost aktivní propagaci tohoto projektu a dohled nad realitou v praxi. Budou tak moci přímo působit na všechny účastníky turnaje a zároveň poskytovat zpětnou vazbu o fungování projektu.
- Zajistit dlouhodobou propagaci tohoto projektu na webu a facebooku Českého florbalu. Zapojit do propagace tohoto projektu známé osobnosti florbalu (např. reprezentanty). Mělo by být patrné, že celý Český florbal vnímá projekt jako důležitou část své značky.
- Zajistit vysokou informovanost sekretářů oddílů a dalších oddílových funkcionářů a trenérů o tomto projektu o jeho smyslu a cílech, aby tyto osoby vzaly projekt za svůj – změny v myšlení hnutí musí vyjít v první řadě od jeho samotných členů.
- Zařadit do základních školení rozhodčích informaci o tomto projektu a klást důraz na jejich vlastní vystupování na turnajích mládeže v době, kdy nepískají přímo na hřišti. Oni sami by měli nejvíce tomuto projektu pomáhat svým lidským chováním.

4. Pozitivní medializace českých rozhodčích

Dalším směrem je medializace pozitivních aspektů v oblasti rozhodčích, jako jsou nominace rozhodčích na důležité akce v rámci Českého florbalu a také nominace na mezinárodní akce IFF, milníky elitních rozhodčích v jejich kariéře apod. V rámci medializace by právě tyto zkušené rozhodčí měli být představováni především jako lidé, aby mohl být touto formou smazáván odstup vytvořený mezi rozhodčími a veřejností.

- Vytvořit přímo na hlavní stránce webu Českého florbalu sekci „ROZHODČÍ“. Tato sekce by měla sloužit pro informace o rozhodčích směrem k veřejnosti.

- Zajistit předávání informací o významných nominacích rozhodčí a jejich dalších milnících týmu redaktorů webu Českého florbalu, aby měli dostatek podkladů pro vytváření obsahu této sekce.
- V rámci prezentování informací pořizovat rozhovory s rozhodčími o jejich působení na těchto akcích, o jejich kariérách, životních zkušenostech, mimo rozhodcovských aktivitách. Cílem je vytvořit obraz rozhodčího jako běžného člověka.
- Zajistit redaktora, který se bude pravidelně věnovat i oblasti rozhodčích.
- Nejvýznamnější články ze sekce Rozhodčích prezentovat i na hlavní stránce webu a facebooku Českého florbalu.
- Informovat všechny rozhodčí o možnosti prezentace zajímavého obsahu v této sekci, aby mohli případně sami kontaktovat redaktora, pokud budou mít zajímavé téma pro prezentaci.

Závěr

Navržené oblasti, které mají změnit vnímání rozhodčích v rámci hnutí, jdou spíše pozitivní formou k většímu uvědomění si vývoje a role rozhodčího. Je otázkou, zdali mají být tyto pozitivní směry podpořeny také negativními v podobě sankcionování negativního chování vůči rozhodčím. Důležitým faktorem může být skutečnost, že dokud nedojde k většímu uvědomění si nutnosti změny, mohou sankce působit opačně a může dojít k heroizování sankcionované osoby, která se „dokázala vzeprít vrchnosti a nazývá věci pravým jménem“.

Důvodem proč jít spíše pozitivní cestou může být skutečnost, že se florbalové hnutí obecně nebálo jít jinou cestou a dokázalo si v mnoha ohledech samo uvědomit nutnost změny.

Návrhy konkrétních kroků ke zvýšení prestiže rozhodčích od sezóny 2022/2023

A. Změna přístupu k aplikaci trestů za nesportovní chování

- Nadále klást na základních školeních a seminářích rozhodčích a delegátů důraz na důsledné využívání a správnou aplikaci trestů za protesty proti výrokům rozhodčích a nesportovní chování zejména ze strany realizačních týmů, aby k potrestání prohřešků docházelo primárně přímo v samotném utkání.
- Vhodně aplikovat nový typ přestupku, kdy se do potyčky nesmí zapojovat hráči ze střídaček, a to ani slovně a ani vůči rozhodčím.
- Postup rozhodčích bude obhajovat ambasador z řad elitních trenérů, který půjde příkladem a současně bude vysvětlovat proč je vysoce kulturní prostředí ve sportu vhodné a potřebné. Pro úspěšnost projektu je nutné, aby ambasadorem byl trenér, který této myšlence sám vnitřně plně věří a bere ji za svou.

Praktická zkušenost s udělováním trestů realizačním týmům povede ke snížení negativních projevů během utkání (snaha neoslabit družstvo) a tím ke kulturnějšímu prostředí během utkání.

B. Zapojení trenérů do pískání soutěží mládeže – od sezóny 2022/2023

- Provést úpravy v nastavení FISu, aby bylo možné realizovat projekt, kdy se trenéři mohou hlásit na seminář pro získání speciální licence rozhodčího T a mohou být následně zadáni do nominací na turnaje dětí hrané systémem 3+1.
- V průběhu sezóny 2022/2023 by měl proběhnout první pilotní seminář, který umožní prvním trenérům začít v roli rozhodčího působit a otestuje tak celý projekt v praxi.
- Směrem k dalším sezónám je cílem rozšířit seznamování se trenérů s rolí rozhodčího takovým způsobem, že se součástí školení pro získání trenérské licence stane právě i praktická část, při které trenéři pískají utkání soutěží dětí hrané systémem 3+1.

Praktická zkušenost s pískáním výrazně pomůže trenérům s pochopením rozhodčích, kteří jim budou pískat další turnaje a zlepší tak vztah s těmito rozhodčími (budou mít společné téma).

Současně se znalost pravidel na straně trenérů přenesou i na hráče. Protože jsou právě trenéři, kteří učí mladé hráče pravidla na trénincích.

C. Mediální prezentace rozhodčích a pravidel florbalu

- Pokračování programu medializace rozhodcovských párů vytvořením rozhovorů s páry, které budou nominovány na MS mužů a dalšími páry se zajímavým příběhem. Zapojení těchto článků do propagace MS. Zveřejnění článků na webu i na FB.
- Příprava online kvízů prezentovaných na sociálních sítích ČF, které budou na praktických situacích představovat pravidla florbalu.

Pravidlové kvízy pomohou k lepšímu pochopení pravidel florbalu i role rozhodčího na hřišti. Tyto kvízy mají prostřednictvím sociálních sítí velký dosah k florbalové veřejnosti a pomáhají tak zvýšit znalost aplikace pravidel i mezi samotnými hráči a trenéry.

Rozhovory ukazují rozhodčí v jejich civilní roli. Dochází tedy k „polidštění“ rozhodčích, čímž vzniká větší míra souznění se všemi rozhodčími.

D. Zlepšení prostředí na soutěžích mládeže

- Příprava jednotných materiálů cílených na pozitivní chování rodičů na soutěžích mládeže. Základní formou jsou setkání oddílů s rodiči a prezentace projektu v rámci pořádaných turnajů pomocí plakátů a letáků. Zajištění výroby připravených materiálů a následné distribuce k oddílům. Obdobnou formou připravit i jednotné materiály v elektronické podobě, které mohou oddíly jednoduše prezentovat ve svých médiích. Projekt bude prezentován i pomocí sociálních sítí Českého florbalu.
- Projekt pokračuje formou dobrovolného přihlášení pro oddíl v průběhu sezóny 2022/2023. Směrem k následujícím sezónám bude třeba projekt vhodně propojit s příslušnými programy podpory ČF. Zároveň bude projekt v následujících sezónách rozšiřován o další propagační materiály (např. trička rozhodčích), aby docházelo k co nejlepší propagaci projektu.

Materiály distribuované přímo na halách pomohou lepší informovanosti rodičů, co je hlavním cílem a smyslem soutěží mládeže, a tedy i lepšímu pochopení rolí vlastních dětí i rolí rozhodčích, kteří na těchto soutěžích pískají.

E. Spolupráce při definování společné cesty florbalu o podobě samotné hry na hřišti

- Prestiž rozhodčích se bude zvedat přirozenou cestou v momentě, kdy budou rozhodčí pískat lépe. V současné době však nemáme v rámci florbalu definováno, jak má vypadat samotná hra, tím pádem ani nemáme definováno, jak má pískat rozhodčí, aby dosáhl toho, že bude hra vypadat právě tak, jak si Český florbal představuje. Tím pádem jde velmi obtížně objektivně hodnotit, jestli se rozhodčí zlepšují či zhoršují.
- Mezinárodní florbalovou federací byly připraveny první materiály, které mají napomoci sjednocení aplikace pravidel v celém světě a udávají základní představu o tom, jak by měl florbal na hřišti vypadat. Tento základ se prozatím týká fyzické hry tělem a zákroků na brankáře.
- Tyto mezinárodně nastavené trendy budou od sezóny 2022/2023 předávány na školeních a seminářích rozhodčím. Bude také třeba je prostřednictvím webu a sociálních sítí prezentovat široké veřejnosti a pracovat v tomto směru i s komentátory videopřenosů, aby docházelo, k co nejrychlejšímu a nejpresnějšímu prezentování ideální podoby florbalu v oblasti hry tělem a zákroků na brankáře.
- Český florbal by si měl dlouhodobě držet zástupce v pracovní skupině, která připravuje výkladové materiály pro aplikaci pravidel, které v zásadě definují podobu florbalu. Český florbal se tak bude mít možnost přímo podílet na definování společné cesty florbalu.